

Paskaidrojuma raksts

Bauskas novada domes 2026. gada 26. marta saistošajiem noteikumiem Nr. [redacted]
“Grozījumi Bauskas novada domes 2024. gada 30. maija saistošajos noteikumos Nr. 7
“Bauskas novada pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas pabalsti””

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Norādāmā informācija																		
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	Pašvaldību likuma 5. panta pirmā daļa nosaka, ka pašvaldība savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs var brīvprātīgi īstenot iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tās nav citu institūciju kompetencē un šādu darbību neierobežo citi likumi. Ievērojot minēto, Bauskas novada dome, saskaņā ar Pašvaldību likuma 44. panta otro daļu, 2024. gada 30. maijā pieņēma lēmumu Nr. 186 “Par Bauskas novada domes saistošo noteikumu “Bauskas novada pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas pabalsti” apstiprināšanu”, ar kuru tika apstiprināti Bauskas novada domes 2024. gada 30. maija saistošie noteikumi Nr. 7 “Bauskas novada pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas pabalsti” (turpmāk – saistošie noteikumi). Saistošajos noteikumos ietverto pabalstu mērķis ir sniegt materiālu atbalstu konkrētām mērķa grupām, tai skaitā, saistošie noteikumi nosaka pabalsta jaundzimušā aprūpei apmēru un piešķiršanas kārtību, kura mērķis ir sniegt pietiekamu finansiālu atbalstu jaundzimušā ģimenei nepieciešamo priekšmetu un preču iegādei. Saistošajos noteikumos ietvertais normatīvais regulējums šobrīd paredz pabalstu jaundzimušā aprūpei 200 EUR apmērā par vienu bērnu, tomēr tas vairs neatbilst pabalsta mērķim. Pēdējo gadu laikā būtiski pieaugušas izmaksas, kas saistītas ar bērna piedzimšanu un aprūpi, tostarp pārtikas, bērnu preču un pakalpojumu cenas, kā arī mājtsaimniecību kopējās izmaksas. Pēdējo piecu gadu laikā, 2021. gada janvāri, salīdzinot ar 2026. gada janvāri, kopējās patēriņa cenu pārmaiņas ir 39,6% (https://tools.stat.gov.lv/cpi_calculator/lv/2021M01-2026M01/0/100), tai skaitā, pārtikas patēriņa cenas šajā laika periodā ir pieaugušas par 53,5%; apģērba un apavu cenu pārmaiņas ir 16% apmērā; mājokļa, ūdens, elektroenerģijas, gāzes un citu kurināmo patēriņa cenas pieaugušas par 59,%; veselības aprūpes patēriņa cenas pieaugušas par 32,8%. Papildus tam, Latvijā, tostarp Bauskas novadā, vērojama negatīva demogrāfiskā tendence – dzimstības samazināšanās un iedzīvotāju skaita sarukums. Statistiski jaundzimušo skaita samazinājums Bauskas novadā pēdējo piecu gadu laikā:																		
	<table><tr><th>gads</th><th>jaundzimušo skaits gadā</th><th>samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)</th></tr><tr><td>2021</td><td>325</td><td></td></tr><tr><td>2022</td><td>292</td><td>10</td></tr><tr><td>2023</td><td>286</td><td>2</td></tr><tr><td>2024</td><td>217</td><td>24</td></tr><tr><td>2025</td><td>216</td><td>0</td></tr></table>	gads	jaundzimušo skaits gadā	samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)	2021	325		2022	292	10	2023	286	2	2024	217	24	2025	216	0
	gads	jaundzimušo skaits gadā	samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)																
	2021	325																	
	2022	292	10																
2023	286	2																	
2024	217	24																	
2025	216	0																	
Jaundzimušo skaits, salīdzinot 2025. gadu ar 2021. gadu, ir samazinājies par 34%.																			

	Līdz ar to, ņemot vērā pašreizējo dzimstības samazināšanās tendenci un patēriņa cenu kāpumu, pašvaldībai nepieciešams rast papildu atbalstu ģimenēm, kurās ir jaundzimušais, lai nodrošinātu lielāku pašvaldības finansiālo atbalstu jaundzimušo ģimenes vajadzību nodrošināšanai, veicinātu ģimeņu labklājību un sociālo drošību, kā arī veicinātu pozitīvu demogrāfisko attīstību Bauskas novadā. Ievērojot minēto, saistošo noteikumu projektā tiek paredzēta pabalsta jaundzimušā aprūpei palielināšana no 200 EUR uz 400 EUR, ņemot vērā Bauskas novada pašvaldības budžeta iespējas. Papildus jau iepriekš minētajam, nepieciešams veikt arī redakcionālus labojumus saistošajos noteikumos ietvertā pabalsta uzturam natūrā, pabalsta nozīmīgās dzīves jubilejās un pabalsta politiski represētajām personām piešķiršanas kārtībā, lai veidotu vienotu, savstarpēji saistītu tiesisko regulējumu, kas vērsts uz sociālās palīdzības sistēmas pilnveidošanu Bauskas novadā.
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	2025. gadā pabalsts jaundzimušā aprūpei tika izmaksāts 248 personām un tika izlietoti 49 600,00 EUR, savukārt 2026. gadā, ar šī brīža regulējumu, plānotais pabalsta saņēmēju skaits ir 260 personas un plānotās izmaksas ir 52 000,00 EUR apmērā. Līdz saistošo noteikumu projekta sagatavošanas brīdim 2026. gadā pabalsts ir izmaksāts 26 personām 5400 EUR apmērā, līdz ar to saistošo noteikumu projekta iespējamā ietekme uz Bauskas novada pašvaldības iestādes "Bauskas novada Sociālais dienests" 2026. gada budžetu pēc saistošo noteikumu projekta apstiprināšanas, palielinot pabalsta jaundzimušā aprūpei apmēru, paredzama ne vairāk kā 46 800 EUR apmērā.
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	Sociālā ietekme – saistošo noteikumu projekts rada tiešu ietekmi uz ģimenēm ar bērniem. Tas pozitīvi ietekmēs ģimeņu ar bērniem labklājību, sniedzot materiālu atbalstu pamatvajadzību nodrošināšanai, jo līdz ar pabalsta piešķiršanu tiek saņemts papildu finansiāls atbalsts. Ietekme uz iedzīvotāju veselību – saistošo noteikumu projekts rada ietekmi uz personas veselību un labklājību, jo pabalsts jaundzimušā aprūpei var tikt izmantots arī veselības aprūpes izdevumu segšanai. Ietekme uz vidi, uzņēmējdarbības vidi un konkurenci – nav attiecināms.
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	Izmaiņas administratīvo procesu kārtībā, kā arī administratīvo procedūru izmaksas nav paredzētas. Jautājumos par saistošo noteikumu projekta piemērošanu persona var vērsties Bauskas novada pašvaldības iestādē "Bauskas novada Sociālais dienests".
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	Saistošo noteikumu projekts tiks īstenots esošo cilvēkresursu ietvaros, papildu cilvēkresursu iesaiste saistošo noteikumu projekta īstenošanā netiek paredzēta.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	Atbildīgā institūcija par saistošo noteikumu projekta izpildi ir Bauskas novada pašvaldības iestāde "Bauskas novada Sociālais dienests". Jauna institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija nav paredzēta. Izpildes nodrošināšanai papildu resursi nav nepieciešami.

7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	Pašvaldība, darbojoties likumdevēja piešķirtās rīcības brīvības ietvaros, saistošos noteikumus izdod nolūkā īstenot brīvprātīgās iniciatīvas, proti, izraudzījusies tiesiski pieļaujamu līdzekli, lai regulētu, kādos gadījumos Bauskas novada iedzīvotājiem no budžeta izmaksājams pabalsts. To apmērs noteikts, izvērtējot pašvaldības budžeta iespējas ilgtermiņā un samērojot ar pārējiem uzdevumiem sociālās palīdzības u.c. funkciju izpildes jomā, lai Bauskas novadā dzīvojošām personām nodrošinātu līdzsvarotu, efektīvu un ilgtspējīgu pašvaldības visu pakalpojumu pieejamību. Līdz ar to saistošo noteikumu projekts ir piemērots leģitīmā mērķa sasniegšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai, tas ir, sniegt konkrētai personu grupām papildu materiālo atbalstu. Pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir samērīgi un atbilstoši leģitīmā mērķa sasniegšanai.
8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	Saistošo noteikumu projekta izstrādes procesā notikušas konsultācijas un diskusijas starp Pašvaldības speciālistiem. Saistošo noteikumu projekts no 2026. gada līdz 2026. gada publicēts pašvaldības mājaslapā www.bauskasnovads.lv sabiedrības viedokļa noskaidrošanai.

Domes priekšsēdētājs

Aivars Mačeks